

Консультационная поддержка в системах дистанционного образования, как правило, осуществляется через переписку с преподавателем/ куратором. Необходимость четко сформулировать свой запрос и грамотно его изложить, выделить основную проблему, разбить ее на отдельные вопросы и т.п. позитивно влияет на развитие мышления, которое, как известно, напрямую связано с развитием речи.

Сложным является вопрос о воспитании ответственности. При дистанционном обучении всегда есть сомнения в самостоятельном и добросовестном выполнении заданий. В разных системах применяются личные коды доступа, работа под веб-камерой, идентификация личности учащегося по характерному «почерку» нажатия клавиш. То есть вместо ситуации нравственного выбора (сделать работу самому или воспользоваться недостоинным приемом) создается ситуация приучения к правильному действию (работу можно выполнить только самостоятельно).

Что касается учебно-методических материалов для дистанционного образования, то они, так же как для очных форм обучения по любому предмету, могут содержать вопросы мировоззренческого и этического характера, касаться самых разнообразных направлений формирования личности учащегося – от воспитания патриота до воспитания добросовестного налогоплательщика. Главное, не забывать интегрировать такие блоки в состав подходящих дидактических единиц.

Вывод. Воспитание является неотъемлемой частью дистанционного образования. Его особенности определяются спецификой обучаемого контингента, среды обучения и педагогического общения. Существующие электронные системы дистанционного образования дают определенные возможности для развития интеллектуальных, нравственных и волевых качеств личности обучаемого, формирования у него социально полезных навыков.

УДК: 378.147 + 614.2

ВИКОРИСТАННЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НАПРЯМАМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧУТЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Крячкова Л.В.

ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, післядипломна освіта, організатори охорони здоров'я, чутливість системи охорони здоров'я.

Вступ. Для організаторів охорони здоров'я (ОЗ) важливою умовою успішної професійної діяльності є розуміння основних цілей діяльності, як закладу охорони здоров'я зокрема, так і галузі в цілому.

За сучасними уявленнями, вперше оприлюдненими у доповіді Всесвітньої організації охорони здоров'я про стан охорони здоров'я у світі 2000 р., до основних цілей діяльності ОЗ відносяться: поліпшення стану здоров'я населення, дотримання принципу справедливості при розподілі фінансових ресурсів, підвищення чутливості системи до очікувань населення та забезпечення структурної ефективності медичного обслуговування. Проблема чутливості, тобто проблема реакції національної ОЗ на запити населення є найменш вивченою та опрацьованих керівниками закладів охорони здоров'я (ЗОЗ), отже вимагає спеціальної підготовки.

Мета дослідження. Оцінка досвіду застосування проблемно-орієнтованого підходу для післядипломного навчання керівників закладів охорони здоров'я напрямом забезпечення чутливості медичного обслуговування для аналізу ефективності даної освітньої стратегії.

Основна частина. Під час проведення семінарських та практичних занять на факультеті післядипломної підготовки великого значення набуває опрацювання навичок щодо прийняття управлінських рішень, які стосуються актуальних стратегічних завдань національної охорони здоров'я.

Інформацію щодо основних цілей діяльності системи та закладів охорони здоров'я на сучасному етапі розвитку та модернізації галузі курсанти отримують під час лекцій. На практичних та семінарських заняттях відбувається відпрацювання навичок щодо забезпечення їх виконання. Враховуючи те, що до теперішнього часу, ще недостатньо відомою та науково і практично розробленою залишається така ціль діяльності системи ОЗ, як чутливість, для її опрацювання використовується проблемно-орієнтований підхід у навчанні.

Подібні заняття вимагають відповідного методичного забезпечення. Це перш за все складання кейсів для слухачів та написання методичних рекомендацій зі сценарієм його розв'язання для т'юторів.

На початку роботи над кейсом курсанти отримують інформацію щодо чутливості ОЗ як ступіню реакції галузі на законні очікування людей, пов'язані з неклінічними аспектами медичного обслуговування. Надається інформація про те, що вона характеризується двома сферами: особистою - повагою до людської гідності (об'єднує елементи - гідність, автономія, комунікація і конфіденційність) та споживчою - орієнтацією на клієнта (оперативність/швидкість обслуговування, якість побутових умов у закладі охорони здоров'я, вибір постачальників медичних послуг та доступ до соціальної підтримки під час лікування). Проблема ситуація, яка висвітлюється у кейсі пов'язана зі зниження загальної ефективності медичного обслуговування через поганий відгук системи ОЗ на запити населення.

Під час роботи над кейсом слухачі опрацьовують методи групового прийняття рішень, найчастіше засобом його вироблення є мозковий штурм. В результаті мозкового штурму курсанти повинні сформулювати можливі

гіпотези, які пояснюють причини та наслідки ситуації, що склалася. У процесі обговорення фіксуються та представляються у аудиторії логічні схеми, концептуальні моделі, причинно-наслідкові діаграми тощо. Після колективного їх обговорення за участю тьютора слухачі отримують додаткову інформацію щодо чутливості медичного обслуговування. Як варіант – це можуть бути результати соціологічного дослідження щодо оцінки населенням чутливості охорони здоров'я на підставі яких курсанти за отриманими формулами, визначають показники середнього рівня чутливості системи ОЗ на певній території та показники рівномірності розподілу рівня чутливості серед різних груп населення.

Після цього вони доопрацьовують свої гіпотези, кількість яких в результаті проведеної роботи та колективного обговорення зменшується та у підсумку виділяються провідні, на думку організаторів охорони здоров'я, напрями забезпечення чутливості медичного обслуговування на певній території, у певному закладі тощо.

На заключному етапі роботи слухачі повинні прийти до остаточного рішення проблеми, наведеної у кейсі. Після обговорення та аналізу усієї накопиченої інформації, результати їх колективної роботи подаються у вигляді письмово оформленого колективного рішення щодо напрямів забезпечення чутливості медичного обслуговування. Варіант розв'язання проблеми, на думку курсантів, порівнюється з варіантом рішення кейсу у тьютора.

Серед комплексу заходів щодо забезпечення чутливості медичного обслуговування на рівні закладу охорони здоров'я, запропонованого курсантами: психологічний тренінг медичного персоналу щодо ввічливого поводження з пацієнтами, заходи з оптимізації управління, націлені на поліпшення якості трудового життя та мотивації персоналу тощо. Найбільш позитивним результатом такої роботи є те, що частина розроблених організаторами охорони здоров'я заходів у подальшому реалізується у процесі їх практичної діяльності. Так ефект від реалізації такого комплексу заходів у закладі охорони здоров'я первинного рівня проявився у більш високих показниках якості життя обслуговуваного населення, чутливості медичного обслуговування та залученості співробітників до ефективної роботи.

Висновок. Оптимізація діяльності системи охорони здоров'я на шляху виконання основних цілей, включно з забезпеченням чутливості ОЗ вимагає всебічного удосконалення, починаючи з керівних кадрів. Необхідна відповідна попередня підготовка управлінського персоналу з використанням стратегії проблемно-орієнтованого навчання, яке є запорукою практичної реалізації отриманих знань на практиці.